

February 23, 1978

**Ministerial Order on Organization of
Counterintelligence Work Against Hostile
Emigration**

Citation:

"Ministerial Order on Organization of Counterintelligence Work Against Hostile Emigration", February 23, 1978, Wilson Center Digital Archive, Central State Archive, Sofia, Fond 1-B, Record 64, File 504. Obtained by the Bulgarian Cold War Research Group. <https://wilson-center-digital-archive.dvincitest.com/document/112551>

Original Language:

Bulgarian

Contents:

Original Scan

Строго секретно!Проект!

Министерство на вътрешните работи
 СЕКРЕТАРИАТ
 Рег. № 7940 Екз. № 30
14. III 1978 г.
 С О Ф И Я

З А П О В Е Д

СЪДЪРЖАНИЕ: Организацията на контраразузнавателната работа на Държавна сигурност против вражеската емиграция, по неангажираната в подривна дейност българска емиграция и завърналите се в страната бегълци и невъзвращенци

Българската емиграция⁺ в капиталистическите страни се състои от емигрирали по различни причини и в различно време българи, български граждани и се характеризира със своята социално-класова, идейна и политическа нееднородност.

Най-значителен е броят на емигриралите преди 9.IX.1944 г. по икономически и други причини българи, които в мнозинството си са запазили своето национално самосъзнание и привързаността си към родината, и емигриралите незаконно след 9.IX.1944 г., които не провеждат подривна дейност и се отнасят доброжелателно или имат неопределено, колебливо отношение към НР България.

Опасност за сигурността на страната представлява вражеската емиграция, която от възникването си провежда

⁺ Настоящата заповед не се отнася за българските граждани с чужда националност (български турци, евреи и арменци), емигрирали законно или незаконно от НР България.

активна подривна дейност против НР България и се превърна в придатък на подривните органи на империалистическите държави.

През последните години настъпиха значителни изменения в броя, социалния и политически състав на българската емиграция в капиталистическите страни.

Броят на емигриралите по незаконен път се увеличава всяка година с 300 - 400 души. Това са предимно млади хора, които са изложени на активното разложително въздействие на вражеската емиграция и империалистическата пропаганда.

Тези изменения увеличават потенциалните възможности на вражеската емиграция и специалните органи на противника за активна подривна дейност против НР България.

Сега подривните органи на империалистическите държави и лидерите на вражеската емиграция се стремят:

- да обединят вражеската емиграция от всички идейни направления, да я изведат от състоянието на организационна нестабилност и я тласнат към още по-активна подривна дейност зад граница и на наша територия;

- да въвлекат в активна престъпна дейност ново-емигриралите български граждани и да представят пред световната общественост българската емиграция за политическа емиграция, задграничен представител на широки недоволни среди от населението в страната;

- да въвлекат в подривната дейност на емиграцията враждебно настроени лица в страната;

- да поддържат актуален въпроса за българската емиграция в капиталистическите страни и открита възможността за провеждане на провокационни акции, в условията след Съвещанието в Хелзинки.

Така наречените БНК, БНО, БНЗС (зад граница) Лигата за правата на човека, БСДН и техните "лидери" се стремят да създават низови организации, да въвеждат чужди карти, полагат усилия да поддържат организационен мрежа, търсят нови тактически решения за подривна дейност против НР България.

Представители на вражеската емиграция събират разузнавателна информация за страната, правят опити да вербуват и възвличат в друга престъпна дейност наши граждани, временно пребиваващи в капиталистически страни, да се снабдяват с оръжие, като замислят терористични, диверсионни и други провокационни акции против задграничните представителства на НР България и на наша територия.

Между вражеските емигрантски организации, както и вътре в самите тях, така и в новите условия продължават да съществуват дълбоки идейни и политически противоречия. Главните им функционери водят кoterийни борби, стремят се да завоюват приоритет и задоволят личните си амбиции.

За преодоляване на съществуващи от години антагонизъм сред вражеската емиграция и за още по-активното ѝ използване от специалните служби на противника през 1976 г. бе създадена нова контрареволуционна емигрантска организация "Българско освободително движение" (БОД), с цел да бъде обединена подривната дейност на съществуващите вражески емигрантски организации върху широка, осъвременена антисоциалистическа надпартийна платформа.

БОД се стреми да изгражда групи и организации в капиталистическите страни, да провежда провокационни акции зад граница, да печата (в значителен тираж, със собствена печатарска база) и да разпространява в чужбина подривни

Кривогорци и други, да организират и извършат работата по изготвянето и разпространяването в страната.

Във основа на този и редица други обмислени мероприятия на НК на ВК в Решение М В-17 от 28.VI.1954 г. са определени насоките, целите и задачите на държавните и партийните органи и институти, както в борбата срещу чуждестранната емиграция, така и в тяхната работа сред българските категории българска емиграция в капиталистическите страни.

Решението на ЦК на ВК на ВК задължава органите на Държавна сигурност да вземат нов, съответстващ на партияната линия на партията подход в своята дейност спрямо различните категории българска емиграция, да утвърдят и осъществят законите и повишат ефективността на оперативната работа срещу чуждестранната емиграция и сред българската емиграция.

Състоянието на оперативната работа на ДС по отношение на чуждестранната емиграция не съответствува на новите изисквания на партията. Не са създадени организационни предпоставки за съвременно доточаване и системи, цялостен анализ на информацията за чуждестранната емиграция и собствената дейност на ДС, за обективно одожделие и планово обвързване на обектите за ДС и конкретните за всяко подделение оперативни мероприятия. Незадоволителни са съгласуваността и координацията между подделенията, поради което се констатира взаимно несъгласуваност и не-ефективна работа считане на ДС, съществено откъсване на оперативните подделения.

Наташната работа трябва да се извършва по-планомерно и обхващащо всички категории в капиталистическите страни, с цел осъществяване на

вражеските емигрантски организации да разгърнат широка подривна дейност, както и стремежа на империалистическите подривни органи да използват най-активно не само вражеската а и останалата българска емиграция против НР България в новите условия на политическа и идеологическа борба,

З А П О В Я Д В А М:

І. ПО ОПЕРАТИВНАТА РАБОТА НА ДС ПРОТИВ ВРАЖЕСКАТА ЕМИГРАЦИЯ

1. Дейността на органите на Държавна сигурност против българската вражеска емиграция да се организира и води съгласно Решение "Б" № 17 на Политбюро на ЦК на ВКП от 27.VI.1977 г. в следните основни направления:

- политическо, идейно и организационно разлагане, компрометиране и изолвиране на българската вражеска емиграция;
- разкриване и осуетяване плановете и опитите на специалните органи на империалистическите държави да организират и използват не само вражеската, а българската емиграция изобщо за подривна дейност против НР България;
- разкриване, пресичане и предотвратяване информационната, идеологическата, диверсионната, терористическата и друга подривна дейност, провеждана от вражеската емиграция против НР България;

– разкриване, пресичане и предотвратяване дейността на вражеската емиграция, насочена към осъществяване целите на подривните органи на противника да създават легална опозиция и подполне в страната.

2. За вражески емигрант да се счита всеки емигрирал незаконно или законно българин, български гражданин, който:

– провежда подривна дейност против НР България, Съветския съюз и другите социалистически страни;

– по различни причини е прекратил подривната си дейност против НР България, Съветския съюз и другите социалистически страни, но продължава да стои на вражески позиции;

– е емигрирал незаконно с цел да се постави в услуга на чужда държава или организация, за да ѝ служи във вреда на НР България;

– до емигрирането си е имал достъп до важни държавни и военни тайни или влияние сред определени среди у нас и представлява потенциална опасност за сигурността на държавата.

3. За българска вражеска емигрантска организация да се счита всяка организация, група и пр., съставена от емигрирали от страната българи, български граждани, които провежда или си е поставила за цел да провежда подривна дейност против НР България, Съветския съюз и другите социалистически страни.

4. Да се създаде постоянно действаща оперативна група от представители на ПГУ – ДС, ВГУ – ДС и VI управление – ДС с длъжност началник на отдел с ръководител зам.-началник на Второ главно управление – ДС, която под ръководството на началниците на ПГУ – ДС, ВГУ – ДС и VI управление – ДС да организира и координира цялостната оперативна дейност на органите на ДС по българската емиграция.

Оперативната група да осъществява следната дейност:

- да взема решения по изпълнението на задачите от комплексния план за работа по българската емиграция;
- да предлага допълнения и корекции по комплексния план съобразно с изменението в оперативната обстановка;
- да организира и координира изпълнението на допълнителните задачи, поставени от ръководството на министерството и началниците на ИГУ - ДС, ВГУ - ДС и VI управление - ДС;
- периодически и при оперативна необходимост да анализира и обсъжда информацията за дейността на емиграцията, собствената дейност на органите на ДС, резултатите от изпълнението на плана като цяло или от отделни мероприятия по същия, да предлага на ръководствата на подделенията мерки за подобряване на работата и периодично да ги информира за настъпващите изменения в дейността на вражеската емиграция;
- при строго спазване на секретността в работата да осигурява и подпомага взаимодействието и съгласуваността в оперативната работа на подделенията по емиграцията;
- да решава възникналите въпроси между оперативните подделения в процеса на оперативната работа;
- да предлага провеждането на извънредни мероприятия, продиктувани от изменението в оперативната обстановка;
- под ръководството на началниците на ИГУ - ДС, ВГУ - ДС и VI управление - ДС да организира системното планиране на оперативната дейност по емиграцията;
- чрез отдел "Пронаганда" - МВР да подпомага пронагандната дейност на средствата за масова информация, насочена към компрометиране, разлагане и изолвиране на вражеската емиграция.

25

5. ВГУ – ДС да създаде необходимите условия за ефективното функциониране на оперативната група, като за целта:

- организира и води помощен отчет на вражеските емигрантски организации и групи, вражеските емигранти и техните връзки в страната, които се разработват от подделенията на ДС;

- организира събирането, обработването и анализа на цялата документална и друга оперативна информация, постъпваща в органите на ДС за вражеската емиграция, и я предоставя на заинтересованите подразделения за своевременно използване.

Централните подразделения на ДС, Софийското градско и окръжните управления на МВР да изпращат своевременно на ВГУ – ДС:

- данни за използването на българската вражеска емиграция от специалните служби на противника и други реакционни среди на Запад;

- данни за насоките, формите и методите на подривна дейност на българската вражеска емиграция;

- данни за емигрантските лагери и подривната дейност на вражески емигранти и вражески емигрантски организации;

- данни за българските граждани, поддържащи подозрителни връзки или провеждащи подривна дейност, свързана с вражеската емиграция;

- данни за неангажираната в подривна дейност емиграция, за завърналите се бегълци и невъзвращеници;

- вестниците, списанията, бюлетените, брошуриите и другите материали, издавани или разпространявани от вражеската емиграция;

- аналитични справки (по образец, разработен от оперативната група) за своята оперативна дейност против вра-

жеската емиграция. Аналитичните справки да се изпращат на ВГУ - ДС всяка година до 31 декември.

Когато е необходимо да бъдат запазени в пълна тайна особено важни оперативни мероприятия и ценни източници, данните за тях да се докладват само на ръководството на министерството от началника на съответното поделение.

6. До 30.IV.1979 г. оперативната група под ръководството на началниците на ПГУ - ДС, ВГУ - ДС и VI управление - ДС да организират разработването на проект на единен дългосрочен комплексен план на оперативната дейност на органите на ДС по емиграцията, който да представят за утвърждаване от ръководството на МВР.

7. До 30.X.1978 г. оперативната група с помощта на началниците на ПГУ - ДС, ВГУ - ДС и VI управление - ДС, съвместно със Софийското градско и окръжните управления на МВР да определи вражеските емигранти, вражеските емигрантски организации, вида на оперативния отчет, на който трябва да се водят, и поделението, което ще ги разработва. В същия срок да определи кои вражески емигранти трябва да бъдат съдени, лишени от българско гражданство и изолирани от близките им в страната.

В бъдеще отношение към обекти от вражеската емиграция - организации или лица, да се взема по същия ред.

8. ПГУ - ДС да организира, ръководи и координира дяловата контраразузнавателна работа зад граница по вражеската емиграция.

ВГУ - ДС и VI управление - ДС, а Софийското градско и окръжните управления на МВР чрез ВГУ - ДС или VI управление - ДС своевременно да съгласуват с ръководството на ПГУ - ДС предложенията си за провеждане на мероприятия (от ПГУ - ДС или съвместно с него) зад граница по вражеската емиграция.

10 27

9. До края на 1978 г. ръководството на ВГУ - ДС и VI управление - ДС съвместно с ръководството на ИГУ - ДС да прегледат възможностите на изведените и завербувани от тях агенти зад граница, работещи по вражеската емиграция. След обективна преценка на ИГУ - ДС да се предадат на връзка и ръководство онези агенти, за които това е оперативно целесъобразно и възможно.

Второ главно управление - ДС, VI управление - ДС, Софийското градско и окръжните управления на МВР да осигурят агентурното разработване на своите обекти от вражеската емиграция.

Подборът, подготовката и извеждането за продължително пребиваване (повече от 6 месеца) на действащи агенти за работа по вражеската емиграция, както и вербуването зад граница и у нас на нова агентура да се извършва от съответното поделение съгласувано, а когато е необходимо, и с участието на ИГУ - ДС. Агентите, които могат да бъдат използвани по-ефективно от ИГУ - ДС, да се приемат от него на връзка и ръководство.

ВГУ - ДС и VI управление - ДС, а Софийското градско и окръжните управления на МВР съгласувано с ВГУ - ДС или VI управление - ДС да изпращат (за срок от 6 месеца) агенти и ДМ в капиталистическите и развиващите се страни със задачи по своите или други обекти от вражеската емиграция.

ВГУ - ДС и VI управление - ДС, а Софийското градско и окръжните управления на МВР съгласувано с ВГУ - ДС или VI управление - ДС да поставят задачи по вражеската емиграция на своите агенти и ДМ, които излизат по свой път (за по-малко от 6 месеца) в капиталистически и развиващи се страни.

Задачите на тези агенти и ДЛ задължително да се съгласуват с ИГУ – ДС.

10. ИГУ – ДС да разработва:

- вражеските емигрантски организации, комитети, групи и други формирувания;
- международните емигрантски организации, в които участва и българската вражеска емиграция;
- вражеските емигранти, ръководители и активни функционери на вражеските емигрантски организации;
- вражеските емигранти, които замислят, подготвят и са годни да провеждат остра подривна дейност (терор, диверсии, провокации, отвлечения и др.) против задграничните представителства на НР България, Съветския съюз и другите социалистически държави;
- вражеските емигранти, за които има данни, че са свързани със специалните служби на противника и се използват от тях за подривна дейност против задграничните представителства на НР България.

11. ИГУ – ДС своевременно да разкрива и предотвратява опитите на вражеските емигранти да установяват контакти с временно пребиваващи зад граница представители на държавни и обществени организации, служители в задграничните представителства на НР България и членове на техните семейства и български граждани, пребиваващи зад граница.

12. ИГУ – ДС да придобива и предоставя на ВГУ – ДС и VI управление – ДС издаваните от вражеските емигрантски организации и вражески елементи вестници, списания, брошури и други печатни материали.

13. ИГУ-ДС да оказва помощ и съдействие на другите подразделения на ДС при разработването на емигрантските лагери, вражеските емигранти и техните връзки в страната.

14. ИГУ-ДС със съдействието на ВГУ-ДС да провежда съгласувано с Министерството на външните работи и задграничните представителства на НР България оперативни мероприятия за изолиране на вражеската емиграция от останалата българска емиграция.

15. ВГУ-ДС да разработва и организира разработването от Софийското градско и окръжните управления на НР на вражеските емигранти, за които има данни или подозрения, че се използват от подривните органи на противника.

16. ВГУ-ДС с помощта и съдействието на ИГУ-ДС да разработва емигрантските лагери за бегълци и новъзвращенци от НР България.

17. ВГУ-ДС да разработва и организира разработването от Софийското градско и окръжните управления на НР на българските граждани в страната, които поддържат престъпни или подозрителни връзки с обекти на управлението от вражеската емиграция, както и на връзките на разработваните емигранти от ИГУ-ДС, които работят в обелужваните от управлението обекти.

18. Предложенията на оперативните подразделения да бъдат допуснато влизането през ГКПП в страната на вражески емигранти и членове на техните семейства да се съгласуват между ИГУ-ДС, ВГУ-ДС и VI управление-ДС и се утвърждават от началника на ИГУ-ДС.

19. ВГУ-ДС да информира заинтересованите държавни и обществени органи и институти, кои вражески емигранти подлежат на съд, лишаване от българско гражданство и изолиране

от близките им в страната, от задграничните представителства на НР България и останалата българска емиграция.

20. ВГУ-ДС да организира изпълнението на задачите от компетенцията на МВР, свързани със:

- прилагането на административни и наказателно-правни санкции спрямо вражеските емигранти;
- лишаването на вражеските емигранти от българско гражданство;
- решаването на молби и искания за завръщане или посещение в страната на вражески емигранти, както и за излизане зад граница на техни родственици и близки.

21. VI управление-ДС да организира, ръководи и координира оперативната дейност на подразделенията на МВР за разкриване плановете и осуетяване дейността на пражеската емиграция за:

- провеждане на подривно-пропагандни и терористични акции в страната;
- създаване на подполие и легална опозиция в страната;
- попълване на емиграцията с нови бегълци и невъзвращенци.

22. Шесто управление-ДС да разработва "лидери" и дейци на българските вражески емигрантски организации, български емигранти, работещи в пропагандните центрове на противника, и вражески емигранти, които зад граница организират провеждането на подривна, идеологическа и терористическа дейност на територията на НР България.

23. Место управление-ДС да разработва и организира разработването на Софийското градско и окръжните управления на МВР на българските граждани в страната, които поддържат

престъпни или подозрителни връзки с обекти от вражеската емиграция, водещи се на отчет по линии на управлението, както и на връзките на емигрантите, разработвани от ИГУ-ДС, работещи в обслужваните от VI управление-ДС обекти.

24. Шесто управление-ДС да организира и контролира работата на оперативните поделения по издирването и обезвреждането на влезли нелегално в страната незаконно емигрирали след 9.IX.1944 г. българи, български граждани.

25. Трето управление - ДС да разработва военнослужците и волнонаемните от ВНА и СВ, които поддържат подозрителни връзки с обекти от вражеската емиграция.

26. Четвърто управление-ДС да вземе ефективни мерки за пресичане възможностите на вражеската емиграция да използва пощенския канал за провеждане на подривна дейност.

27. Разузнавателният отдел при УГВ след съгласуване с ИГУ-ДС и съответното окръжно управление на МВР да разработва както вражеските, така и незаангажираните в подривна дейност емигранти, живеещи в граничната зона на съпределна територия.

28. Софийското градско и окръжните у-ния на МВР да
- разработват вражеските емигранти (без разработваните от централните поделения на ДС), които до емигрирането са били жители на столицата или населено място в съответния окръг;

- изясняват своевременно сигналите за подривна дейност на вражеската емиграция на територията на столицата или окръга;

- разработват лицата от територията на столицата или окръга, които поддържат престъпни или подозрителни връзки с вражески емигранти и вражески емигрантски организации;

- предотвратяват, разкриват и пресичат връзките на българските граждани от столицата или съответния окръг с вражеската емиграция и изясняват характера на установените контакти;

- подпомагат централните поделения на ДС по разра-
ботването на техните обекти и вражеската емиграция.

II. ПО ОПЕРАТИВНАТА РАБОТА НА ДС СЪРЪМНО НЕАНГАЖИРАНАТА В ПОДРИВНА ДЕЙНОСТ БЪЛГАРСКА ЕМИГРАЦИЯ

1. Да не се считат за вражески емигранти законно
или незаконно емигриралите в капиталистически и развиващи
се страни българи, български граждани, които не провеждат
подривна дейност против НР България, Съветския съюз и други-
те социалистически страни или са прекратили подривната си
дейност и имат лоялно отношение (отнасят се почтено, добро-
съвестно към своята родина и установените обществени отно-
шения в нея) към НР България.

Тази категория български емигранти и особено еми-
гриралите по незаконен път след 9.IX.1944 г., свързани с
трудно преодолими семейни, национални, имуществени, социални
и пр. връзки с родината, да се разглеждат като идейно и по-
литически неустойчиви, но в мнозинството си запазили своя
матриотичен дух български граждани, които могат да бъдат из-
ползвани както против НР България, така и в неин интерес.

2. Оперативната дейност на български емигранти,
които не провеждат подривна дейност, да се осъществява в
съответствие с Решение "Б" - 17 на Политбюро на ЦК на БКП
от 27.VI.1977 г. в следните основни насоки:

- разкриване, пресичане и предотвратяване опитите
на подривните органи на противника и на вражеската емиграция
да установят свое влияние върху неангажираните в подривна
дейност емигранти и да ги въвежат в престъпна дейност проти
НР България;

– укрепване патриотичния дух и връзките на тези емигранти с Родината и оказване полезно за ИР България политическо влияние върху тях;

– организиране и противопоставяне лоялната емиграция на вражеската емиграция и използването ѝ в борбата против нея;

– оказване на влияние върху новоемигрираните по незаконен път български граждани за незабавното им завръщане в страната.

3. Оперативната дейност на ДС зад граница по тази категория емигранти да се организира от ИГУ-ДС, а в страната от ВГУ-ДС и VI управление-ДС.

4. ИГУ-ДС, ВГУ-ДС и VI управление-ДС да съдействуват с оперативни методи и средства на Министерството на външните работи и другите компетентни държавни и обществени органи и институти за укрепване и разширяване дейността на съществуващите патриотични емигрантски организации, за популяризиране сред тях постиженията на ИР България, Съветския съюз и другите социалистически страни, за изграждането и функционирането на нови патриотични землячески и други лоялни организации и общества и оказване въздействие върху полезния за обществото, неангажирани в подривна дейност емигранти за доброволното им завръщане в Родината.

Като изхождат от оперативната обстановка, ИГУ-ДС, ВГУ-ДС и VI управление-ДС, чрез ръководството на Министерството, да предлагат на партизаните, държавните и обществените организации и институти да провеждат мероприятия, които ще оказват полезно за ИР България влияние върху неангажираните в подривна дейност емигранти.

ИГУ-ДС да конкурира с оперативни методи и средства използването от емигрантите зад граница от другите държавни и

обществени органи и институти културни, масово-политически и пропагандни мероприятия сред неангажираната в подривна дейност емиграция и да представя на отговорните инстанции оперативна информация за резултатите от тях.

5. Използването или неизползването на възможности за лишаване и освобождаване от гражданство на незаконно емигриралите след 9.IX.1944 г. и неангажирани в подривна дейност българи, български граждани, разрешаването или неразрешаването да поддържат кореспондентска връзка и да подпомагат близките си у нас, да бъдат посещавани от своите родственици и сами да посещават страната, да се разглежда като средство, което трябва да бъде максимално използвано от НРБ за реализиране на политиката на НР България спрямо тази категория емигранти.

Централните подразделения на ДС, Софийското градско и окръжните управления на НРБ:

-- да не правят постъпки или да дадат съгласие за лишаване или освобождаване от гражданство на неангажираните в подривна дейност незаконно емигрирали след 9.IX.1944 г. българи, български граждани, освен ако за това имат сериозни оперативни и други съображения. Предложенията за лишаване от гражданство да се изпращат на ВГУ-ДС след съгласуване с МВ-ДС и МНУ-ДС и да се утвърждават от ръководителя на министерството;

-- да не ограничават възможностите на ресидентиралите в НРБ в легална дейност незаконно емигрирали след 9.IX.1944 г. българи, български граждани да кореспондират и подпомагат близките си у нас, освен ако за това имат сериозни оперативни и други съображения, което трябва да се съгласува с ВГУ-ДС.

6. Ръководствата на Софийското градско и окръжните управления на МВР да допускат неангажираните в подривна дейност незаконно емигрирали от страната след 9.IX.1944 г. българи, български граждани да бъдат посещавани от своите близки в страната, ако от това няма да настъпят вредни последици.

7. ВГУ-ДС да разрешава на неангажираните в подривна дейност незаконно емигрирали след 9.IX.1944 г. българи, български граждани да посещават страната, ако от това няма да настъпят вредни последици, и да уведомява за това съответствещите подразделения на ДС. Към влезлите в страната, без предварително разрешение, подразделенията на ДС да прилагат необходимите мерки съгласувано с ВГУ-ДС и след внимателна проверка на политическите и други последици от тях.

Българските емигранти, посещаващи НР България, да се считат за потенциален агентурен контингент на подривните органи на противника и на вражеската емиграция и да се поставят под надежден оперативен контрол по време на пребиваването им в страната.

Оперативната работа да бъде насочена към разкриване подривната дейност на прикритите се сред тях агенти на противника и емисарите на вражеската емиграция, а също така към патриотичното и политическото укрепване на неангажираните в подривна дейност емигранти и установяване на оперативен контакт с подходящите от тях.

8. ВГУ-ДС да организира контрола и наблюдението от Софийското градско, окръжните управления на МВР и Разузнавателния отдел при УГВ над посетилите с разрешение страната незаконно емигрирали след 9.IX.1944 г. българи, български граждани, неангажирани в подривна дейност по време на пребиваването им.

Провеждането на беседи, разпити и установяването на оперативни контакти с тези емигранти да става при доказана оперативна целесъобразност и след проверка на данни по оперативния отчет и в помощния отчет на ВГУ-ДС за емиграцията.

Установяването на оперативни контакти, както и провеждането на беседи и разпити да се извършва след съгласуване с ВГУ-ДС.

Срещно емигрантите, които при посещение си извършват деяния, несъвместими с установения у нас морал и правен ред, да се прилагат съгласувано с ВГУ-ДС промишлените от закона и в рамките на компетентността на органите на МВР санкции.

9. Централните подразделения на ДС, Софийското градско и окръжните управления на МВР да предприемат всички възможни и възможни оперативни и други мерки за незабавното връщане в страната на всеки новоемигрирал по незаконен път българин, български гражданин. Мероприятията за връщането му да се провеждат съгласувано с ВГУ-ДС.

ВГУ-ДС да предоставя своевременно на Министерството на външните работи необходимата информация за предприемане на незабавни действия по дипломатически път за връщането на незаконноемигриралния българин, български гражданин.

10. Централните подразделения на ДС, Софийското градско и окръжните управления на МВР да вземат необходимите мерки за незабавното установяване на всяко ново блъгство, извършено от лице от обслужваните от тях обекти и райони, и да информират за това ВГУ-ДС и VI управление-ДС.

Отдел "Задгранични паспорти" - МВР да организира своевременно установяване на всяко ново невъзвращение и да информира за него незабавно ВГУ и VI управление-ДС.

37

28

Несто управление-ДС да засили контрола за своевременно изясняване от поделенията на ДС на сигналите за извършени бягства и невъзвращения, както и на причините и обстоятелствата, при които е извършено всяко бягство или невъзвращение.

11. Централните поделения на ДС, Софийското градско и окръжните управления на МВР в едномесечен срок от установяването да разследват и изясняват причините и обстоятелствата, при които е извършено бягство или невъзвращението от лице от обслужваните от тях райони, и да изпратят материалите на съответното териториално поделение на МВР, където беглецът или невъзвращенецът е бил постоянен жител. Въз основа на материалите и данните Софийското градско и окръжните управления на МВР да изготвят специално съобщение.

Специалното съобщение да съдържа пълни и точни биографични данни за лицето, описание на отличителните му белези, подобни сведения за неговата трудова и политическа дейност, до какви държавни тайни е имало достъп, кога и в кои военни поделения е служило, кога, по какви причини и при какви обстоятелства е извършило бягството или невъзвращението, какви отрицателни последици са настъпили или могат да настъпят в резултат на незаконното му емигриране и данни за неговите роднински, идейни и приятелски връзки.

Специалното съобщение и материалите от разследването заедно с всички други документи, включително справките от извършените проверки по оперативния отчет и паспортната преписка и снимка на лицето, да се изпратят на ВГУ-ДС, а на VI управление-ДС копие от специалното съобщение.

38

41

12. Централните поделения на ДС, отдел "Задгранични паспорти" – МВР, Софийското градско и окръжните управления на МВР да изпращат своевременно на ВГУ–ДС постъпващите при тях данни и други материали за незаконно емигриралите след 9. IX. 1944 г. българи, български граждани с изключение на данните за обектите, които водят на отчет.

13. ВГУ–ДС да образува за всеки незаконно емигрирал след 9. IX. 1944 г. българин, български гражданин "оперативна преписка за незаконно емигрирал българин, български гражданин", в която да съхранява всички данни и материали за него, да организира и води картотека и необходимия за нуждите на ДС помощен отчет за тези емигранти и да издава бюлетин за новите бегълци и невъзвращенци.

Софийското градско и окръжните управления на МВР да водят литерни дела на емиграцията и списъчен или картотечен отчет на незаконно емигриралите български граждани от столицата и съответния окръг.

Изключването от картотечен отчет на незаконно емигрирания след 9. IX. 1944 г. българин, български гражданин да се извършва от ВГУ–ДС въз основа на проверени данни, че лицето е починало или се е завърнало в страната. Оперативната преписка на такова лице (ако не е починало) да се изпраща на Софийското градско и съответното окръжно управление на МВР.

14. При бягство или невъзвращенство на агент или обект на органите на МВР началникът на съответното поделение да разследва обстоятелствата и причините за извънредното преизшествие и с докладна записка да уведомява ръководството на агентурството. Копие от докладната записка да се изпраща на ВГУ–ДС за прилагане към оперативната преписка и на VI управление–ДС.

15. Трето управление-ДС да прави анализ и оценка на вероятно издадените военни тайни от всеки незаконно емигрирал български гражданин, който до 5 години преди бягството или невъзвращенството си е бил военнослужещ.

16. Териториалните поделения на МВР писмено да уведомяват съответните народни съвети за случаите, когато незаконно емигриралите български граждани оставят недвижими и други имущества, за които няма кой да се грижи.

III. ПО ОПЕРАТИВНАТА РАБОТА НА ДС ПО ЗАВЪРНАЛИТЕ СЕ И ВЪРНАТИТЕ БЕГЪЛЦИ И НЕВЪЗВРАЩЕНИ

1. Работата на органите на ДС по завърналите си и върнатите в страната бегълци и невъзвращенци от капиталистическите и развиващите се страни да се осъществява в следните насоки:

- контролиране на поведението и проявите на всички завърнали се и върнати бегълци и невъзвращенци;
- разкриване сред тях на агентите на подривните органи на противника и изпратените от вражеската емиграция;
- придобиване на оперативна информация за специалните органи на противника, за вражеските емигрантски организации, за отделни вражески емигранти и тяхната подривна дейност против НР България.

2. Второ главно управление-ДС да организира и води системно за завърналите се и върнатите в страната бегълци и невъзвращенци.

3. За всеки завърнал се и върнат беглец и невъзвращенец да се заведе дело за оперативно наблюдение (ДОН) от

40

23

съответното оперативно поделение, където обектът се е установил на постоянно местожителство.

Изключение да се допуска само за лицата, които са или негодни да провеждат подривна дейност, и за тези, за които ръководството на съответното поделение въз основа на други съображения счита, че не трябва да бъдат водени на ДОН.

Второ главно управление-ДС, III и VI управление-ДС по своите направления и линии активно да разработват и организират разработването от Софийското градско и окръжните управления на МВР на завърналите се и върнатите бегълци и невъзвращенци в страната, които провеждат или се участват в провеждане на подривна дейност.

4. Всички завърнали се и върнати в страната бегълци или невъзвращенци да се разследват от отдел "Следствие" - ДС. Следствената работа да бъде насочена не само към установяване на мотивите и обстоятелствата, при които е извършено бягството или невъзвращението, а преди всичко към разкриване на вражеската агентура и придобиване на разузнавателна и контрразузнавателна информация за подривните органи на престъпни и вражеската емиграция.

Оперативните поделения на ДС да поставят пред отдел "Следствие" - ДС въпросите, които считат, че може и трябва да бъдат изяснени при разследването на завърнали се бегълци и невъзвращенци.

Отдел "Следствие" - ДС да изпраща незабавно на III ДС, VI ДС и VI управление-ДС протоколите от разпита на всеки завърнал се беглец или невъзвращенец.

Изследването на завърналите се незаконно емигрирали престъпни граждани, за които е изтекъл давностният срок за

41

24

извършеното бягство или невъзвращенство, да се извършва чрез присъди, разпити без задържане и пр. от Софийското градско и окръжните управления на МВР съгласувано с ВГУ-ДС и с помощта на отдел "Следствен" - ДС.

5. Четото управление-ДС да организира разработването на материала на изтърпиващите присъди завърнали се бегълци и невъзвращенци.

6. Трето управление-ДС да осигури завърналите се бегълци и невъзвращенци да отбиват военната си служба в подходящи поделения, а на изслужилите, ако е необходимо, да се измени определеният ВОС.

7. Централните поделения на ДС, Софийското градско и окръжните управления на МВР да вземат мерки за недопускане и ограничаване на завърналите се бегълци и невъзвращенци от работа в обекти, където биха могли да извършат остра противна дейност.

8. Дирекцията на Народната милиция да взема незабавно мерки всеки завърнал се беглец или невъзвращенец, който преди да емигрира, е бил осъден за криминално или стопанско престъпление, да изтърпи наложеното му наказание, а склонен към криминални деяния да постави под оперативен контрол.

9. Софийското градско и окръжните управления на МВР да съдействуват на завърналите се под наше влияние бегълци и невъзвращенци при решаване на трудовите и битовите им проблеми от съответните държавни органи.

Контрол за изпълнението на заповедта възлагам на първи зам.-министър на вътрешните работи генерал-полковник Драгомир Венков,

42
25

Препис от заповедта да се изпрати на централните
подделения на ДС, на ДИМ, ВСШ "Георги Димитров", Групата за
контрол и помощ - МВР, УГВ, ВНАС, отдел "Задгранични паспор-
ти" - МВР, Софийското градско и окръжните управления на МВР
за изпълнение, а на ИК на МВР за сведение.

Отменям РЗ № 1-70 от 15.1.1974 г., Окръжно № 6998
от 10.XII.1971 г. и Окръжно № 1-5540 от 13.X.1969 г.

№ 5726 ...../23.12.1970.4

МИНИСТЪР:
Генерал-полковник .....

Изм. в 5 екз.

- 1 - Управлението
- 1 - Управлението
- 1 - XII отдел
- 1 - XII отдел
- 1 - А. Кънев - XII
- 1 - М. Борцова - 5056

Съставено в 27 екз / 4 III